A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kilencedik tanács)

2020. július 9.*

„Előzetes döntéshozatal – A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépés – 2011/7/EU irányelv – A »kereskedelmi ügylet« fogalma – Szolgáltatásnyújtás –A 2. cikk 1. pontja – Bérleti szerződés – Rendszeres kifizetések – Részletekben történő fizetési ütemezés – 5. cikk – Terjedelem”

A C-199/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (Łódź belvárosi kerületi bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2019. január 24-én érkezett, 2019. február 27-i határozatával terjesztett elő

az **RL sp. z o.o**.

és

J. M.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (kilencedik tanács),

tagjai: S. Rodin tanácselnök, K. Jürimäe és N. Piçarra (előadó) bírák,

főtanácsnok: G. Hogan,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– J. M. képviseletében A. Krakowińska radca prawny,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: F. De Luca avvocato dello Stato,

– az Európai Bizottság képviseletében K. Mifsud-Bonnici és Ł. Habiak, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 48., 1. o.) 2. cikke 1. pontjának és 5. cikkének értelmezésére irányul.

2 E kérelem előterjesztésére az RL sp. z o.o. és J. M. közötti, egy üzlethelyiség határozatlan időre szóló bérleti szerződésével összefüggő tizenhat bérleti díjnak és kapcsolódó költségeknek az RL általi késedelmes megfizetésére vonatkozó jogvita keretében került sor.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2011/7 irányelv (2), (3), (8), (9), (11), (19) és (22) preambulumbekezdése a következőket mondja ki:

„(2) A belső piacon a gazdasági szereplők a legtöbb árut és szolgáltatást halasztott fizetés mellett értékesítik, illetve nyújtják a többi gazdasági szereplőnek és hatóságnak, amelynek értelmében az eladó vagy a szolgáltatást nyújtó a felek közötti megállapodásban, a szállítói számlán szereplő előírásban, illetve a törvényben meghatározott időt biztosít ügyfelének a számla kifizetésére.

(3) A gazdasági szereplők vagy a gazdasági szereplők és a hatóságok közötti kereskedelmi ügyletekben a fizetésre gyakran csak a szerződésben szereplő vagy az általános kereskedelmi feltételekben megállapított határidő után kerül sor. Annak ellenére, hogy az árukat leszállították, illetve a szolgáltatásokat teljesítették, számos vonatkozó számlát csak jóval a határidő után egyenlítenek ki. A késedelmes fizetés hátrányosan érinti a vállalkozások likviditását, és bonyolultabbá teszi pénzügyi gazdálkodásukat. Versenyképességüket és nyereségességüket is érinti, ha a hitelezőnek a késedelmes fizetés miatt külső finanszírozást kell igénybe vennie. […]

[…]

(8) Ezen irányelv hatálya kizárólag a kereskedelmi ügyletek ellenértékének kiegyenlítésére vonatkozik. Ezen irányelvnek nem kell szabályoznia a fogyasztókkal kötött ügyleteket, illetve a más ügyletekkel kapcsolatos kamatfizetést, például a csekkekre és váltókra vonatkozó törvényes kifizetéseket, valamint a kártérítéseket, ideértve a biztosító társaságok kifizetéseit is. Ezenkívül a tagállamoknak ki kell tudniuk zárni a felszámolási eljárás hatálya alá tartozó tartozásokat, ideértve az adósságátütemezési eljárásra irányuló eljárásokat is.

(9) Ezen irányelv valamennyi kereskedelmi ügyletre vonatkozik függetlenül attól, hogy az adott ügylet magán- vagy közvállalkozások, illetve vállalkozások és hatóságok között megy-e végbe […] Ezért ezen irányelv a fővállalkozók és szállítóik, valamint alvállalkozóik között lebonyolódó valamennyi kereskedelmi ügyletet is szabályozza.

[…]

(11) Az ezen irányelv hatálya alá tartozó fizetés ellenében történő áruszállításnak vagy szolgáltatásnyújtásnak magában kell foglalnia a középületek tervezését és kivitelezését, valamint magas- és mélyépítési munkákat.

[…]

(19) A késedelmes fizetés előnytelenné tétele érdekében a késedelmes fizetés következtében felmerült behajtási költségekért a hitelezőknek nyújtott méltányos kártérítést kell biztosítani. A behajtási költségeknek a késedelmes fizetés következtében felmerülő adminisztratív költségek megtérítését, valamint a felmerülő belső költségekért fizetendő kártérítést is fedezniük kell, amelynek érdekében ennek ezen irányelvnek egy rögzített minimumösszeget kell meghatároznia, amelyhez a késedelmi kamatot hozzá kell adni. […]

[…]

(22) Ez az irányelv nem akadályozza meg a részletfizetéseket, illetve a szakaszos fizetéseket. Azonban mindegyik részletet vagy kifizetést a megállapított feltételek szerint kell megfizetni és azokra az ezen irányelvben meghatározott késedelmes fizetésre vonatkozó szabályok alkalmazandók.”

4 A 2011/7 irányelv „Tárgy és hatály” címet viselő 1. cikke értelmében:

„(1) Ezen irányelv célja a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépés a belső piac megfelelő működésének biztosítása érdekében, ily módon ösztönözve a vállalkozások, különösen pedig a [kis- és középvállalkozások] versenyképességét.

(2) Ez az irányelv a kereskedelmi ügyletek ellenértékének kiegyenlítéseként teljesített valamennyi fizetésre vonatkozik.

(3) A tagállamok kizárhatják az adós ellen kezdeményezett felszámolási eljárás – ideértve az adósságátütemezési eljárásra irányuló eljárásokat is – hatálya alá tartozó tartozásokat.”

5 Ezen irányelv 2. cikke a következő fogalommeghatározásokat tartalmazza:

„[…]

1. »kereskedelmi ügyletek«: vállalkozások, illetve vállalkozások és hatóságok között lebonyolított olyan ügyletek, amelyek tárgya fizetés ellenében áruk adásvétele vagy szolgáltatások nyújtása;

[…]

3. »vállalkozás«: hatóságnak nem minősülő, önálló gazdasági vagy szakmai tevékenységet folytató szervezet, még ha az adott tevékenységet egyetlen személy is végzi;

4. »késedelmes fizetés«: a szerződéses vagy törvényes fizetési határidőn belül nem teljesített fizetés, és ha a 3. cikk (1) bekezdésében […] megállapított feltételek teljesülnek;

5. »késedelmi kamat«: késedelmes fizetés esetén alkalmazott törvényes kamat vagy a vállalkozások által kölcsönösen elfogadott mértékű kamat, a 7. cikkre is figyelemmel;

[…]”

6 Az említett irányelv „Vállalkozások közötti ügyletek” című 3. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a vállalkozások között lebonyolított ügyletekben a hitelező külön fizetési felszólítás nélkül legyen jogosult késedelmi kamatra, amennyiben teljesülnek az alábbi feltételek:

a) a hitelező teljesítette szerződéses és jogszabályi kötelezettségeit; és

b) a hitelező nem kapta kézhez időben az esedékes összeget, kivéve, ha az adós nem felel a késedelemért.”

7 Ugyanezen irányelv „Fizetési ütemezés” címet viselő 5. cikke értelmében:

„Ez az irányelv nem sértheti a feleknek az alkalmazandó nemzeti jog idevágó rendelkezései szerinti, részletekben történő fizetést lehetővé tevő fizetési ütemezésre vonatkozó jogát. Ebben az esetben – ha egy részlet nem kerül kifizetésre a megállapodás szerinti időpontban – az ezen irányelvben említett kamat és kártérítés csak az esedékes részösszeg tekintetében számítható fel.”

8 A 2011/7 irányelv „A behajtási költségek megtérítése” címet viselő 1. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben kereskedelmi ügyletekben a 3. […] cikkel összhangban késedelmi kamat válik esedékessé, a hitelező jogosult az adóstól legalább 40 [euró] összegű átalány megfizetését követelni.”

A lengyel jog

9 A 2013. március 8-i ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó fizetési határidőkről szóló törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz.U., 2019., 118. tétel; a továbbiakban: 2013. március 8-i törvény) 4. cikkének 1. pontja a kereskedelmi ügyletet úgy határozza meg, mint „olyan szerződés, melynek tárgya fizetés ellenében áruk adásvétele vagy szolgáltatások nyújtása, ha a 2. cikkben meghatározott felek az említett szerződést gazdasági tevékenységükkel összefüggésben kötik”.

10 E törvény 7. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„(1) Kereskedelmi ügyleteknél – azon ügyletek kivételével, amelyekben az adós közjogi jogalany – a hitelező felszólítás nélkül jogosult a kereskedelmi ügyletekben bekövetkező késedelemhez kapcsolódó törvényes kamatokra, kivéve, ha a felek magasabb kamatban állapodtak meg, a pénzbeli szolgáltatás esedékessé válásának napjától a kifizetés napjáig terjedő időszakra, ha a következő feltételek együttesen teljesülnek:

1) a hitelező teljesítette a szolgáltatását;

2) a hitelező a szerződésben rögzített határidőn belül nem kapta meg a kifizetést.”

11 Az említett törvény 10. cikkének (1) és (3) bekezdése előírja:

„(1) A hitelező azon naptól kezdve, amikor megszerzi a 7. cikk (1) bekezdése vagy a 8. cikk (1) bekezdése szerinti kamatokra való jogosultságot, jogosult arra, hogy az adóstól felszólítás nélkül 40 eurónak megfelelő összegű lengyel zlotyt [(PLN)] kapjon […] – ezen összeg a behajtási költségek megtérítésének minősül.

[…]

(3) A 11. cikk (2) bekezdésének 2. pontjára is figyelemmel az (1) bekezdésben említett összegre való jogosultság kereskedelmi ügylet alapján keletkezik.”

12 Ugyanezen törvény 11. cikkének (1) bekezdése és (2) bekezdésének 1. és 2. pontja a következőképpen rendelkezik:

„(1) A kereskedelmi ügyletben részt vevő felek szerződésükben ütemtervet hozhatnak létre a pénzbeli szolgáltatás részletekben történő teljesítésére, feltéve, hogy egy ilyen ütemterv létrehozása nem nyilvánvalóan visszaélésszerű a hitelező tekintetében.

(2) Amennyiben a kereskedelmi ügyletben részt vevő felek szerződésükben rögzítették, hogy a pénzbeli szolgáltatást részletekben teljesítik:

1) a 7. cikk (1) bekezdésében vagy a 8. cikk (1) bekezdésében említett kamatokra,

2) a 10. cikk (1) bekezdésében említett összegre és a 10. cikk (2) bekezdésében említett, felmerült behajtási költségek visszatérítésére való jogosultság az egyes meg nem fizetett részletek tekintetében keletkezik.”

Az alapjogvita és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13 2011. január 15-én az RL és J. M. határozatlan időre szóló bérleti szerződést kötöttek egy Łódźban (Lengyelország) található üzlethelyiségre vonatkozóan. E szerződés értelmében J. M. bérlőként köteles havi bérleti díjat fizetni az RL-nek, a bérbeadónak, valamint az ingatlan fenntartási költségeinek megfelelő karbantartási költségeket is, minden hónap 10. napjáig. Az említett szerződés értelmében J. M. 984 (PLN) (hozzávetőleg 229 euró) kauciót fizetett az RL-nek.

14 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy 2015 szeptembere és 2017 decembere között J. M. késedelmesen fizetett meg tizenhat havi bérleti díjat. Ennek nyomán az RL e késedelmes fizetések miatti kártérítés címén tizenhatszor 40 eurónak megfelelő lengyel zlotyt, összesen 2751,30 PLN (hozzávetőleg 640 euró) összeg vonatkozásában számviteli bizonylatot állított ki, valamint az e követelés és a J. M.-nek az RL-lel szemben fennálló, a kaució alkotta követelése közötti részleges beszámításra vonatkozó nyilatkozatot tett. A beszámítás végrehajtását követően az RL követelésének összege 1 767,30 PLN-t (hozzávetőleg 411 euró) tett ki.

15 A kérdést előterjesztő bírósághoz 2018. április 10-én benyújtott keresetlevélben az RL fizetési meghagyás kibocsátását kérte J. M.-mel szemben. E kérelemnek helyt adtak.

16 J. M. ellentmondással élt a fizetési meghagyással szemben, valamint viszontkeresetet terjesztett elő a kauciót és a késedelmi kamatokat illetően, arra hivatkozva, hogy a 2011/7 irányelvet átültető 2013. március 8-i törvény nem alkalmazható a bérleti szerződésre. E szerződés nem minősül az ezen irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett kereskedelmi ügyletnek, mivel nem áru adásvételére vagy szolgáltatás nyújtására, hanem valamely dolog ellenszolgáltatás fejében történő ideiglenes használatba adására irányul.

17 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság először is azt kívánja megtudni, hogy a vállalkozások között létrejött bérleti szerződés minősíthető-e a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett, fizetés ellenében áruk adásvételére vagy szolgáltatások nyújtását eredményező „kereskedelmi ügyletnek”. A kérdést előterjesztő bíróság rámutat egyrészt arra, hogy ezen irányelv e fogalmakat nem határozza meg, másrészt pedig, hogy a lengyel jogtudomány megosztott azok értelmezését illetően.

18 A kérdést előterjesztő bíróság szerint, bár a „kereskedelmi ügylet” fogalmának szó szerinti és rendszertani értelmezése arra enged következtetni, hogy e fogalom nem foglalja magában a bérleti szerződéseket, az említett fogalom „funkcionális” értelmezése ezzel szemben amellett szól, hogy e szerződések a 2011/7 irányelv hatálya alá tartozzanak.

19 Másodszor, amennyiben erre a kérdésre igenlő választ kell adni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2011/7 irányelv 5. cikkének első mondatát – amennyiben az lehetővé teszi a felek számára, hogy a részletekben történő fizetést lehetővé tevő fizetési ütemezésben megállapodjanak –, úgy kell-e értelmezni, hogy az kizárólag az egyszeri kifizetéssel járó kereskedelmi ügyletekre vonatkozik, noha az ilyen kifizetésre sor kerülhet részletekben, így e rendelkezés kizárja az olyan kereskedelmi ügyleteteket, amelyekben rendszeres, előre meghatározott időközönként kerül sor fizetésre, mint amilyen a bérleti szerződéshez kapcsolódó havi bérleti díj.

20 Ilyen körülmények között a Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (Łódź belvárosi kerületi bíróság, Lengyelország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2011. L 48., 1. o.; helyesbítések: HL 2012. L 233., 3. o.; HL 2015. L 218., 82. o.) az ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó fizetési határidőkről szóló, 2013. március 8-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz.U., 2019., 118. tétel) 4. cikkének (1) bekezdésével a lengyel jogrendbe átültetett 2. cikkének (1) bekezdését, hogy fizetés ellenében áruk adásvételére vagy szolgáltatások nyújtására irányuló ügyleteknek (kereskedelmi ügyleteknek) kell tekinteni azokat a szerződéseket is, amelyek jellemző szolgáltatása valamely dolog ellenszolgáltatás fejében történő ideiglenes használatba adásából áll (például a bérleti vagy a haszonbérleti szerződések)?

2) A fenti kérdésre adott igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni a 2011/7 irányelvnek a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó fizetési határidőkről szóló, 2013. március 8-i törvény 11. cikkének (1) bekezdésével a lengyel jogrendbe átültetett 5. cikkét, hogy a kereskedelmi ügylet felei által megkötött, részletekben történő fizetést lehetővé tevő fizetési ütemezésre vonatkozó megállapodásnak kell tekinteni a pénzügyi szolgáltatás adós általi időszakos teljesítésére vonatkozó megállapodást, még akkor is, ha a szerződést határozatlan időre kötötték?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

21 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az olyan szerződés, amelynek jellemző szolgáltatása ingatlan ideiglenes használatba adása, mint amilyen egy üzlethelyiség bérleti szerződése, az e rendelkezés értelmében vett kereskedelmi ügyletnek minősül-e, és így ezen irányelv tárgyi hatálya alá tartozik-e.

22 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2011/7 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében az irányelvet a „kereskedelmi ügyletek” ellenértékének kiegyenlítéseként teljesített valamennyi fizetésre alkalmazni kell, és hogy e fogalmat a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontja úgy határozza meg, mint „vállalkozások, illetve vállalkozások és hatóságok között lebonyolított olyan ügyletek, amelyek tárgya fizetés ellenében áruk adásvétele vagy szolgáltatások nyújtása”. Ez utóbbi rendelkezést ezen irányelv (8) és (9) preambulumbekezdésének fényében kell értelmezni, amelyekből kitűnik, hogy az a kereskedelmi ügyletek ellenértékeiként teljesített valamennyi fizetésre vonatkozik,

beleértve a magánvállalkozások közötti kifizetéseket is, a fogyasztókkal kötött ügyletek és más típusú kifizetések kivételével (lásd ebben az értelemben: 2019. november 28-i KROL-ítélet, C-722/18, EU:C:2019:1028, 31. pont).

23 Ebből következik, hogy a 2011/7 irányelvnek a 2. cikke 1. pontjával összefüggésben értelmezett 1. cikke nagyon széles körben határozza meg az ezen irányelv hatályát (lásd ebben az értelemben: 2019. november 28-i KROL-ítélet, C-722/18, EU:C:2019:1028, 32. pont).

24 A 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontja két feltételt határoz meg ahhoz, hogy valamely ügylet az e rendelkezés értelmében vett „kereskedelmi ügylet” fogalma alá tartozzon. Először is az ügyletnek vagy vállalkozások között, vagy vállalkozások és hatóságok között kell történnie, másodszor pedig azok tárgyának fizetés ellenében áruk adásvételének vagy szolgáltatások nyújtásának kell lennie.

25 Az első feltételt illetően emlékeztetni kell arra, hogy a „vállalkozás” fogalmát a 2011/7 irányelv 2. cikkének 3. pontja úgy határozza meg, mint „hatóságnak nem minősülő, önálló gazdasági vagy szakmai tevékenységet folytató szervezet, még ha az adott tevékenységet egyetlen személy is végzi”.

26 Az alapügyben nem vitatott, hogy az RL, amely egy korlátolt felelősségű társaság, az ezen irányelv 2. cikkének 3. pontja értelmében vett „vállalkozásnak” minősül. Ezzel szemben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból nem tűnik ki egyértelműen, hogy J. M. egy üzlethelyiség bérleti szerződésének az RL-lel történő megkötésével szervezetként járt-e el önálló gazdasági vagy szakmai tevékenység gyakorlása során, ennélfogva „vállalkozásnak” is minősül-e. E tekintetben jelzésül szolgál az a tény, hogy a bérleti szerződés tárgyát képező helyiséget szakmai célra használják. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság feladata az e tekintetben szükséges vizsgálatok elvégzése.

27 Ami a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontjában szereplő második feltételt illeti, az nem tartalmazza az „áruk adásvétele” és a „szolgáltatások nyújtása” fogalmának meghatározását, és nem is utal a tagállamok jogára azok meghatározása érdekében. E körülmények között az ilyen fogalmakat az egész Európai Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, tekintettel az uniós jog egységes alkalmazásának az egyenlőség elvével összefüggő követelményeire. E fogalmak tehát az uniós jog önálló fogalmainak minősülnek, amelyek hatályát nem a tagállamok jogában ismert fogalmakra vagy a nemzeti szinten alkalmazott osztályozásokra való hivatkozással lehet meghatározni, hanem az azokat előíró rendelkezés szövegét, összefüggéseit és céljait egyaránt figyelembe véve (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 29-i Gmina Wrocław ítélet, C-276/14, EU:C:2015:635, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 Először is, ami a 2011/7 irányelv 2. cikke 1. pontjának szövegét illeti, az önmagában nem teszi lehetővé annak meghatározását, hogy az olyan szerződés, amelynek jellemző szolgáltatása ingatlan ideiglenes használatba adása, mint amilyen egy üzlethelyiség bérleti szerződése, magában foglalja-e az e rendelkezés értelmében vett „áruk adásvételét” vagy „szolgáltatások nyújtását”.

29 Meg kell azonban állapítani, hogy a Bíróság a 2016. december 15-i Nemec ítéletében (C-256/15, EU:C:2016:954, 33. pont) kimondta, hogy valamely gazdasági tevékenységhez kapcsolódó ügylet a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett „kereskedelmi ügylet” fogalma alá tartozhat, feltéve, hogy az ügyletet kötő személy az ezen irányelv 2. cikkének 3. pontja értelmében vett „vállalkozásként” jár el. Ebből következik, hogy az olyan szerződés, amelynek jellemző szolgáltatása ingatlan ideiglenes használatba adása, mint például egy üzlethelyiség bérleti szerződése, az e rendelkezés értelmében vett „áru adásvételének” vagy „szolgáltatás nyújtásának” minősülhet.

30 Másodszor, ami azon szabályozási környezetet illeti, amelybe a 2011/7 irányelv illeszkedik, meg kell állapítani, hogy mivel azt az EUMSZ 114. cikk alapján fogadták el, a tagállami jogszabályok azon közelítésének keretébe illeszkedik, melynek tárgya a belső piac megteremtése és működése a késedelmes fizetések elleni küzdelem területén. Így a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontjában szereplő „áruk adásvétele” és a „szolgáltatások nyújtása”, vagy akár a „kereskedelmi ügyletek” fogalmát az

EUM-Szerződés 34., 56. és 57. cikkében foglalt, az áruk és szolgáltatások szabad mozgását biztosító rendelkezések, valamint a Bíróság ezen alapvető szabadságokat értelmező ítélkezési gyakorlata fényében kell értelmezni.

31 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 57. cikk értelmében vett „szolgáltatás” a rendszerint díjazás ellenében nyújtott szolgáltatás, ha nem tartozik az áruk, a tőke és a személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezések hatálya alá. E cikk második bekezdése példálózó jelleggel felsorol bizonyos, a „szolgáltatások” fogalmi körébe tartozó tevékenységeket, köztük a kereskedelmi jellegű tevékenységeket.

32 Ebből következik, hogy az EUM-Szerződés tág meghatározást ad a „szolgáltatás” fogalmának oly módon, hogy az magában foglal bármely olyan szolgáltatást, amely nem tartozik a többi alapvető szabadság körébe, annak érdekében, hogy valamely gazdasági tevékenység ne kerüljön ki az alapvető szabadságok hatálya alá (lásd ebben az értelemben: 2006. október 3-i Fidium Finanz ítélet, C-452/04, EU:C:2006:631, 32. pont).

33 A Bíróság e tekintetben már pontosította, hogy az ingatlan bérbeadása az EUMSZ 57. cikk szerinti, díjazás ellenében nyújtott szolgáltatásnak minősül, anélkül hogy az a körülmény, hogy e szolgáltatás több évre terjed ki, ellentétes lenne e minősítéssel (lásd ebben az értelemben: 2010. október 26-i Schmelz ítélet, C-97/09, EU:C:2010:632, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

34 Figyelembe véve a „szolgáltatásnak” az EUMSZ 57. cikkben előírt, a Bíróság által értelmezett fogalmának e tág meghatározását, az olyan bérleti szerződés, amelynek jellemző szolgáltatása ingatlan ellenszolgáltatás fejében, de tulajdonjog átruházása nélküli átengedése, határozott vagy határozatlan időre történő használat céljából – mint például egy üzlethelyiség bérleti szerződése – magában foglalja az EUMSZ 57. cikk értelmében vett „szolgáltatás” nyújtását. Ebből a szempontból az ilyen szerződésre vonatkozó ügylet a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett „szolgáltatások nyújtásához” vezethet.

35 Harmadszor, ezt az értelmezést erősíti meg a 2011/7 irányelv célja, amely ezen irányelv 1. cikkének (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépés a belső piac megfelelő működésének biztosítása érdekében a vállalkozások, és különösen a kis- és középvállalkozások versenyképességének javításával. E késedelmes fizetés ugyanis, ahogyan az ezen irányelv (3) preambulumbekezdéséből következik, hátrányosan érinti a vállalkozások likviditását, és bonyolultabbá teszi pénzügyi gazdálkodásukat, továbbá káros az említett vállalkozások versenyképességére és nyereségességére, ha e késedelmes fizetés miatt külső finanszírozást kell igénybe venniük.

36 A 2011/7 irányelv olyan értelmezése, amely szerint a bérleti szerződések nem foglalják magukban a „szolgáltatásnyújtást”, és kívül esnek az ezen irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett „kereskedelmi ügyletek” fogalmán, így nem tartoznak annak tárgyi hatálya alá, nem felelne meg e célnak, mivel minden üzlethelyiség bérleti szerződését kizárná e védelemből. Ezt a megállapítást megerősíti a 2011/7 irányelv (9) preambulumbekezdése, amely szerint az irányelv „valamennyi” kereskedelmi ügyletre vonatkozik függetlenül attól, hogy az adott ügylet magán- vagy közvállalkozások, illetve vállalkozások és hatóságok között megy-e végbe.

37 E következtetést nem kérdőjelezi meg a 2011/7 irányelv (2) és (11) preambulumbekezdése.

38 Egyrészt ezen irányelv (2) preambulumbekezdéséből valóban kitűnik, hogy a gazdasági szereplők a legtöbb árut és szolgáltatást halasztott fizetés mellett értékesítik, illetve nyújtják a többi gazdasági szereplőnek és hatóságnak, míg – ahogyan azt a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza – a bérbeadási tevékenység keretében az ügyleteket nem halasztott fizetés mellett teljesítik. Mindazonáltal,

mivel a 2011/7 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének és 2. cikke 1. pontjának szövege nem említ olyan feltételt, amely szerint az áruk adásvételét vagy szolgáltatások nyújtását halasztott fizetés mellett kell teljesíteni, e rendelkezések alkalmazását nem lehet ilyen feltételhez kötni.

39 Másrészt a 2011/7 irányelv (11) preambulumbekezdésében szereplő azon kifejezett utalás, hogy a középületek tervezése és kivitelezése, valamint magas- és mélyépítési munkák az ezen irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett „áruk adásvétele” vagy „szolgáltatások nyújtása” fogalmi körébe, ennélfogva ezen irányelv tárgyi hatálya alá tartoznak, nem értelmezhető *a contrario* úgy, hogy a bérleti szerződésekre vonatkozó ügyletek ki vannak zárva az irányelv hatálya alól.

40 Egyrészt ugyanis a 2011/7 irányelv nem sorolja fel azokat a különböző típusú szerződéseket, amelyek az irányelv 2. cikkének 1. pontja szerinti „áruk adásvételével” vagy „szolgáltatások nyújtásával” függnek össze. Másrészt a bérleti szerződések nem szerepelnek az olyan területeken teljesített ügyletek és fizetések között, amelyek a 2011/7 irányelv (8) preambulumbekezdése szerint nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá.

41 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan szerződés, amelynek jellemző szolgáltatása ingatlan ideiglenes használatba adása, mint például egy üzlethelyiség bérleti szerződése, az e rendelkezés értelmében vett szolgáltatás nyújtását eredményező kereskedelmi ügyletnek minősül, feltéve, hogy ezen ügyletet vállalkozások, illetve vállalkozások és hatóságok között bonyolítják le.

A második kérdésről

42 A második kérdést úgy kell érteni, mint amely lényegében annak eldöntésére irányul, hogy amennyiben az olyan határozott vagy határozatlan időre szóló szerződés, amely előre meghatározott időközönként történő rendszeres fizetést ír elő, mint amilyen egy üzlethelyiség bérleti szerződéséhez kapcsolódó havi bérleti díj, az ezen irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett, fizetés ellenében szolgáltatások nyújtását eredményező kereskedelmi ügyletként a 2011/7 irányelv tárgyi hatálya alá tartozik, ezen irányelv 5. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy ahhoz, hogy az ilyen szerződés az említett irányelv 3. és 6. cikkében előírt kamatokra és kártérítésre való jogot keletkeztessen, azt ezen 5. cikk értelmében vett, részletekben történő fizetést lehetővé tevő fizetési ütemezésre vonatkozó megállapodásnak kell tekinteni.

43 E tekintetben meg kell állapítani egyrészt, hogy a 2011/7 irányelv 5. cikke értelmében az irányelv nem érinti a felek azon lehetőségét, hogy a nemzeti jog alkalmazandó rendelkezéseire is figyelemmel egymás között megegyezzenek a részletekben történő fizetést lehetővé tevő fizetési ütemezésben. Ebben az esetben, ha a kifizetést a megállapodás szerinti időpontig nem teljesítik, az ezen irányelvben előírt kamatot és kártérítést kizárólag az esedékessé vált összegek alapján kell kiszámítani. Az említett irányelv (22) preambulumbekezdése kimondja, hogy az irányelv nem akadályozza meg a részletfizetéseket, illetve a szakaszos fizetéseket, és pontosítja, hogy mindegyik részletet vagy kifizetést a megállapított feltételek szerint kell megfizetni és azokra az ugyanezen irányelvben meghatározott, késedelmes fizetésre vonatkozó szabályok alkalmazandók.

44 Ebből következik, hogy a 2011/7 irányelv 5. cikkének nem célja ezen irányelv tárgyi hatályának körülhatárolása, kizárva e hatály alól többek között azokat a szerződéseket, amelyek nem egységet képező szolgáltatások, hanem annak pontosítása, hogy az említett irányelv nem akadályozza meg a részletfizetéseket, illetve a szakaszos fizetéseket, függetlenül attól, hogy az érintett szerződések egységes vagy előre meghatározott rendszeres időközönként történő fizetést írnak elő.

45 Másrészt meg kell állapítani, hogy a vállalkozások közötti kereskedelmi ügyletek során a 2011/7 irányelv 3. cikkében előírt késedelmi kamat akkor válik esedékessé, amikor az e cikk (1) bekezdésében előírt feltételek teljesülnek. E tekintetben az szükséges, hogy a hitelező teljesítse szerződéses és

jogszabályi kötelezettségeit, és nem kapta kézhez időben az esedékes összeget, kivéve, ha az adós nem felel a késedelemért. E rendelkezés tehát a késedelmi kamatok követeléséhez való jogot nem köti ahhoz a feltételhez, hogy rendszeres időközönként történő fizetést előíró szerződés esetén a felek megállapodjanak a 2011/7 irányelv 5. cikke szerinti, a részletekben fizetendő összegeket meghatározó ütemezésben.

46 Ugyanígy, a 2011/7 irányelv 6. cikkének megfelelően a vállalkozások közötti kereskedelmi ügyletek esetében a behajtási költségek megtérítéséhez való jog csak akkor érvényesíthető, ha a késedelmi kamatok ezen irányelv 3. cikkének megfelelően szintén esedékesek. Így olyan szerződés esetében, amely időközönként történő rendszeres fizetést ír elő, e jog egyáltalán nem függ attól a feltételtől, hogy a kereskedelmi ügyletben részt vevő felek megállapodjanak a 2011/7 irányelv 5. cikke szerinti, a részletekben fizetendő összegeket meghatározó ütemezésben.

47 A fenti megfontolások összességére tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy amennyiben az olyan határozott vagy határozatlan időre szóló szerződés, amely előre meghatározott időközönként történő rendszeres fizetést ír elő, mint amilyen egy üzlethelyiség bérleti szerződéséhez kapcsolódó havi bérleti díj, az ezen irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett, fizetés ellenében szolgáltatások nyújtását eredményező kereskedelmi ügyletként a 2011/7 irányelv tárgyi hatálya alá tartozik, ezen irányelv 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy ahhoz, hogy az ilyen szerződés az említett irányelv 3. és 6. cikkében előírt kamatokra és kártérítésre való jogot keletkeztessen, azt nem kell szükségszerűen az ezen 5. cikk értelmében vett, részletekben történő fizetést lehetővé tevő fizetési ütemezésre vonatkozó megállapodásnak tekinteni.

A költségekről

48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (kilencedik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan szerződés, amelynek jellemző szolgáltatása ingatlan ideiglenes használatba adása, mint például egy üzlethelyiség bérleti szerződése, az e rendelkezés értelmében vett szolgáltatás nyújtását eredményező kereskedelmi ügyletnek minősül, feltéve, hogy ezen ügyletet vállalkozások, illetve vállalkozások és hatóságok között bonyolítják le.**

2) **Amennyiben az olyan határozott vagy határozatlan időre szóló szerződés, amely előre meghatározott időközönként történő rendszeres fizetést ír elő, mint amilyen egy üzlethelyiség bérleti szerződéséhez kapcsolódó havi bérleti díj, az ezen irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett, fizetés ellenében szolgáltatások nyújtását eredményező kereskedelmi ügyletként a 2011/7 irányelv tárgyi hatálya alá tartozik, ezen irányelv 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy ahhoz, hogy az ilyen szerződés az említett irányelv 3. és 6. cikkében előírt kamatokra és kártérítésre való jogot keletkeztessen, azt nem kell szükségszerűen az ezen 5. cikk értelmében vett, részletekben történő fizetést lehetővé tevő fizetési ütemezésre vonatkozó megállapodásnak tekinteni.**

Aláírások